

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascensi proficere cupientium utilitatem ac
subsidium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 1. De Morte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

gatio propriæ voluntatis, quando homo confide
passione & caritate mea non curat facere voluntatem
suam, & resistit totis viribus, & conatur semper
majora.

VI. Quintum est, ut cognoscat, quàm DEO
gratam, ipsique operanti meritoria sit hæc abrenunciatio
id quod breviter sequentibus verbis docuit Blosius.
Nihil DEO gratius offerri potest, abnegatione
propriæ voluntatis, quia nihil est carius homini, ipsa
voluntate, & arbitrij libertate. Quando quis proprio
DEUM sensualitati, voluntatique propriæ, etiam
rebus minimis reluctatur, ac se mortificat, rem
DEO magis gratam facit, quàm si multos mortuos
ad vitam revocaret.

CAPUT III.

DE MEDIIS AD PECCATA VITANDA.

Inter hæc media præcipuum meritò censetur non
simorum consideratio juxta illud Siracidis: *In omnibus
operibus memorare novissima tua, & in æternum non
peccabis*; de quibus proin quid Asceta specialiter
debeat, in hoc Capite indicabitur.

§. I.

De Morte.

I. Est Separatio Animæ à Corpore; juxta S.
gustinum s. 101. de temp. dicta à morsu, quia videlicet
per morsum, quo Protoparentes nostri vitium
mum momorderunt, in Orbem introducta est; de qua
quatuor Ascetæ bene ponderanda sunt.

II. Pe

II. Primum est, ut bene cognoscat causas, ob
 quas mors in mundo à DEO permiffa est, nimirum 1.
 Ut peccatum in partu suo monstrofo tantò clarùs co-
 gnosceremus, & detestaremur. 2. Ut mundi vani-
 rates, & carnis illecebras tantò faciliùs aspernaremur;
 hinc S. Gregorius suafit: Caro, cum concupiscitur,
 pensetur, quid fit exanimis; intelligetur, quid ametur.
 Tunc enim quodammodo dici potest cum Daniele:
 Ecce numina vestra! ecce quem colebatis! 3. Ut ef-
 frenata peccandi licentia coërceatur: quem ad finem
 mors perinde, ac patibula publicè erecta, plurimùm
 conducit. 4. Ut divites humilientur; si videant,
 mortem omnia æquare, nec specialem se præ pauperi-
 bus ab hoc tributo exemptionem habere. 5. Ut pau-
 peres solatium habeant, si meminerint, per mortem
 quotidie sibi finem malorum imminere. 6. Ut oc-
 casionem habeamus, varias in mortis lucta virtutes
 exercendi. 7. Ut major DEO gloria exurgat, si à
 morte nos refuscitet.

III. Alterum est, ut solidum addifcat modum,
 sese ad mortem præparandi; nam sancti viri, teste S.
 Gregorio, qui brevitatem vitæ indefinenter aspiciunt,
 & tantò se sollicitiùs mansuris præparant, quantò nulla
 esse transitoria, ex fine semper pensant. Sed & ho-
 ram ultimam Dominus noster idcirco nobis esse in-
 cognitam voluit, ut, dum illam prævidere non possu-
 mus, ad illam sine intermissione præparemur. Porro
 in quo consistat præparatio ista, clarè videtur Servator
 apud S. Marcum indicâsse, dum dixit: Videte, vigila-
 te, & orate; nescitis enim, quando tempus fit. Ubi
 per verbum *Videte*, commendat assiduam memoriam
 mortis; nam, uti S. Gregorius dicit, Sic mors ipsa,
 E cum

cùm venerit, vincetur; si, prius quàm veniat, semper
timeatur. Per verbum *Vigilate* autem quid indicat
voluerit, pulchrè idem Sanctus Gregorius significat
dicens: Proinde, Fratres mei, in conditione mortali-
tis vestræ oculos figite, venienti vos Judici per
quotidie & *lamenta* præparate. Et cùm certa
maneat omnes, nolite de temporalis vitæ providentia
incerta cogitare. Audite, quid sapiens Salomon
cat: Quodcunque potest facere manus tua, instatim
operare: quia nec opus, nec scientia, nec ratio, nec
sapientia erunt apud Inferos, quò tu properas.
ergo & venturæ mortis tempus ignoramus, & præ
mortem operari non possumus, superest, ut ante mor-
tem tempora indulta rapiamus. Unde rectè nonnulli
suadent sanctæ feminæ, Ida nomine, exemplum
quendum, & sicut illa feretrum, quod construi
mortem jusserat, bis quotidie panibus & aliis alimentis
in pauperes distribuendis implevit; ita nos quoque
tumbam nostram detestatione seria peccatorum con-
missorum, & bonorum operum sedulo exercitio
pleamus. Per verbum *Orate* denique indicavit Christus,
quòd, cùm tempore mortis præcipuè tentationes
nobis graves ex Dæmonum calcaneo nostro insidiant
um furore immineant; ad has aurem superandas se
per quidem, sed tunc præcipuè ob majorem corporis
animique debilitatem sufficientes non sumus, occurrere
nostros ad cælum convertamus, & inde auxilium,
búrque ad luctam hanc fortiter, felicitérque obeun-
cum humilitate & fiducia expetamus. Aliqui ad hanc
præparationem etiam requirunt, ut ad illa accidentia
quæ in omni verè periculoso morbo plerumque acci-
dunt, nempe *mortis metum, dolorem corporis, & anxi-*

tionem voluptatum, sollicitè nos præparemus, & timorem quidem mortis amore divino, dolorem corporis conscientia tranquillitate, intermissionem voluptatum generoso earum contemptu vincere, aut lenire saltem studeamus.

IV. Tertium est, ut ardens dissolutionis suæ, DEI-que videndi desiderium in se, aliisque excitare studeat; hoc enim vel maximè DEUM ab amicis suis requirere, ex variis historiis patet, ex quibus habetur, aliquos idcirco duntaxat à cæli ingressu fuisse suspensos, quòd ejusmodi in se excitare desiderium neglexerint. Ut autem tale desiderium tantò faciliùs eliciatur, proderit ponderare ea, quæ Franciscus Petrarca pro hoc fine in quodam suorum Dialogorum suppeditat his ferè verbis: *Dolor.* En Morior. *Ratio.* En te Dominus præstolatur. Accelera, ne titubes, neu cuncteris, pone suspensionem, neu tu tibi carior es, quàm illi? quis vocatus ab amante diffidit? adhuc fortè miraberis timuisse, quod optandum est. Multa enim solutus scies, quæ vinctus nullo unquam studio didicisses, usque adedò, ut arcana rerum nôsse volentibus, ad quæ mortali velo obsita acies vestra non penetrat, quæ profectò cupiditas naturalis est homini, sed vehementior studioso, nil morte meliùs putem, nilque quod brevius adoptatum ferat. *Dolor.* Morior. *Ratio.* Imò obdormis, fessusq; vitæ, ut arbitror, requiescis. *Dolor.* Morior. *Ratio.* Vade in æternam requiem. Nunc primùm vivere incipis. Bona mors initium est vitæ.

V. Quartum est, ut utilem quoque sciat modum, eos, qui morti viciniore sunt, ad eandem piè ac Christianè ob eundam disponendi. Quà quidem in re proderit instructionem Concilij Nannetensis ob-

servare, quod sic loquitur: Cùm Sacerdos audierit
 aliquem infirmari in sua plebe, quàm citiùs ad eum per-
 gat, & ingressus cubiculum, aquam benedictam
 per eum, & per omne cubiculum aspergat cum Au-
 phona: *Asperges me, Domine: & versu, Exor-
 DEVS:* Deinde dicat orationem: *DEVS, qui San-
 dotibus tuis totam præ ceteris gratiam contulisti*
 Deinde cantet septem psalmos pœnitentiales cum psal-
 tibus pro infirmis. Post hæc omnes jubeat extra cu-
 biculum secedere, & appropinquans lecto, quo in-
 firmus decumbit, eum blandè lenitèrque alloquatur,
 omnem spem suam in DEO ponat: ut flagellum
 patienter toleret; ut hoc ad purgationem & castigati-
 onem suam provenire credat, ut peccata sua confiteatur
 ut emendationem promittat, si Dominus vitam con-
 cesserit; pœnitentiam pro culpis promissis spondeat
 ut substantiam suam dum adhuc sensus & ratio in eo
 sunt, disponat: ut peccata sua elemosynis redimat
 ut his, qui in se peccaverunt, indulgeat: ut rectitudinem
 & credulitatem teneat: ut de DEI misericordia
 nunquam desperet. Cùm his & ejuscemodi allo-
 quationibus fuerit mens infirmi relevata, datâ benedi-
 ctione recedat sacerdos, non post multum reversurus, de-
 que locum, ut ægrotus de peccatis suis possit cogitare.
 Circa quam quidem Concilij instructionem duo spe-
 cialiter adhuc sunt notanda & observanda. 1. Ut
 quisque disponere de substantia sua in salutem animæ
 suæ voluerit, id per seipsum potiùs, quàm per alios fa-
 ciat; nam, ut sapienter S. Gregorius advertit, tutior est
 via, ut bonum, quod quisque post mortem suam spe-
 rat agi per alios, agat ipse, dum vivit, per se Beatus
 quippe est, liberum exire, quàm post vincula libera-
 re.

tem quærere. 2. Ut, quandoquidem, teste S. Joanne Climaco, Diabolus homini sano persuadet, DEUM esse infinitè pium ac proum ad indulgendum, quatenus homo parvi pendat peccata, atque audentiùs peccet; agonizanti autem persuadet interdum, DEUM esse rigorosissimum, & peccata sua esse plurima & gravissima, ut hâc ratione diffidat, ac desperet, idcirco arripiendum tunc S. Gregorij sciatur esse consilium, in hæc ferè verba datum: sicut, dum vivimus, debemus bona nostra à memoria repellere, ne extollant; ita appropinquante exitu ea plerumque justè ad memoriam revocamus, ut fiduciam præbeant, & desperatum timorem premant.

§. II.

De Judicio.

I. Est citatio ad Tribunal Christi, ut recipiat unusquisque Angelorum & Hominum, prout gessit, sive bonum, sive malum, ut S. Paulus 2. Cor. 5. indicavit, de quo quinque præcipuè capita Ascetæ sunt bene notanda.

II. Primum est, ut bene cognoscat causas instituendi judicij, quas quidem ex triplici fonte desumit P. Matthias Faber. 1. *Ex parte DEI*: Ut justitia illius appareat. Hinc Apostolus monet: Nolite ante tempus judicare, quoadusque veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarum. 2. *Ex parte Christi*: ut ei honor ablatum publicè restituatur, & compensetur judiciaria potestate. 3. *Ex parte judicandorum*: ut quisque completam mercedem, tam quoad corpus, quàm quoad animam recipiat. Hinc iterum Apostolus monet: omnes nos manifestari oportet ante tribunal